

Krzysztof Wieniecki

Instytut Badań Informacji i Komunikacji

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

e-mail: wieniecki@umk.pl

 <https://orcid.org/0000-0002-9794-2736>

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kultura książki i informacji” (Łódź, 2 lutego 2024 r.)

DOI: <https://doi.org/10.18778/0860-7435.38.06>

W dniu 2 lutego 2024 r. w Łodzi odbyła się druga edycja ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Kultura książki i informacji”. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Katedrę Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego oraz sekcję Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Konferencja dotyczyła zagadnień bibliologicznych i informatologicznych w obrębie nauk o komunikacji społecznej i mediach, a także nauk o kulturze i religii. W ramach konferencji zorganizowano również warsztaty, dotyczące zastosowania nowoczesnych narzędzi cyfrowych w pracy bibliotekarza – administratora serwisów społecznościowych. W związku z liczbą wystąpień oraz szeroką tematyką referatów – konferencja została podzielona na trzy tematyczne sesje, które odbywały się w budynku Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego.

O godzinie 10:00 nastąpiło uroczyste otwarcie konferencji oraz sesji pierwszej, moderowanej przez dr hab., prof. UŁ Mariolę Antczak. Konferencję otworzył referat prof. dr hab. Wiesława Babika zatytułowany *Kultura informacji wizualnych*. Wystąpienie poruszało zagadnienie wyglądu człowieka w debacie publicznej, jako rodzaju informacji wizualnej o danej osobie. Prelegent w swoim wystąpieniu podkreślił znaczenie tego typu informacji i zasygnalizował nowy

obszar badawczy z zakresu problematyki o charakterze etycznym, w publicznym odbiorze informacji niewerbalnych o naukowcach prezentujących wyniki swoich badań.

Następnie swój referat pt. *Poziom zaangażowania polskich bibliotek w naukę obywatelską* wygłosiła dr hab., prof. UMK Małgorzata Kowalska-Chrzanowska. Dotyczył on szeroko rozumianej nauki obywatelskiej, a jego znaczną część stanowiły wyniki badań, które poruszały wspomnianą tematykę i były przeprowadzone wśród pracowników polskich bibliotek. Autorka odpowiedziała na wcześniej postawione pytania, które dotyczyły m. in. wiedzy polskich bibliotekarzy na temat nauki obywatelskiej, ich zaangażowania w ten proces oraz przeszkód, które mogą postawać podczas implementowania rozwiązań z zakresu edukacji obywatelskiej w bibliotekach.

Kolejny referat o tytule *Polski rynek książki w formach cyfrowych – wybrane aspekty* wygłosiła dr hab., prof. UMK Wanda Ciszewska-Pawłowska. Tematem przewodnim wystąpienia była geneza oraz funkcjonowanie rynku książki cyfrowej w Polsce. Autorka dokonała podziału oraz charakterystyki książki zdigitalizowanej, zwracając również uwagę na ewentualne zagrożenia dla książek tradycyjnych w dobie cyfryzacji społeczeństwa.

Książki cyfrowe, a konkretniej platformy ich dystrybucji to przedmiot zainteresowań badawczych dr hab., prof. UW Grzegorza Gmitera. W referacie pt. *Legimi i Empik GO w mediach społecznościowych. Analiza ilościowa i jakościowa stron fanowskich tych usług* autor przedstawił wyniki ilościowej i jakościowej analizy aktywności wspomnianych w tytule wystąpienia usług w mediach społecznościowych w latach 2020–2023. Celem badania była ocena stopnia wykorzystania różnych kanałów mediów społecznościowych stosowanych przez twórców platform oraz analiza ich zawartości w postaci postów.

Pierwszą sesję zwieńczyły dwa powiązane ze sobą wystąpienia, które dotyczyły wykorzystywania mediów społecznościowych przez bibliotekarzy w celu promocji instytucji pamięci, jaką jest biblioteka. Pierwszy referat zatytułowany *Administracja serwisów społecznościowych przez bibliotekarzy w świetle badań ilościowych* wygłosiła dr hab., prof. UŁ Mariola Antczak. Wystąpienie to poruszało problematykę zarządzania serwisami społecznościowymi przez bibliotekarzy. Autorka przedstawiła korzyści płynące z korzystania z serwisów społecznościowych przez bibliotekarzy w celu promowania placówek, które reprezentują. Referentka przedstawiała również wyniki badania sondażowego, przeprowadzonego wśród bibliotekarzy różnych typów bibliotek, na temat błędów popełnianych przez nich, oraz ich współpracowników w administracji serwisów.

Pierwszą sesję obrad zamknął referat pod tytułem *Dobre praktyki bibliotekarzy w prowadzeniu serwisów społecznościowych na przykładzie wojewódzkich bibliotek publicznych*, autorstwa dr Moniki Wachowicz, reprezentującej Katedrę

Informatologii i Bibliologii UŁ. Wystąpienie to stanowiło dopełnienie referatu dr hab., prof. UŁ Marioli Antczak. Jego autorka poruszyła tematykę doskonalenia umiejętności w prowadzeniu mediów społecznościowych przez bibliotekarzy bibliotek publicznych. Główną część referatu stanowiły *keystudies* oraz analiza zawartości mediów.

Drugą część obrad otworzyła, a następnie moderowała dr hab., prof. UW Aneta Firlej-Buzon. Pierwsze wystąpienie drugiej sesji autorstwa dr hab., prof. UŁ Magdaleny Przybysz-Stawskiej pt. *Prasa jako źródło informacji o książce. Perspektywa badawcza* dotyczyło znaczenia prasy jako rodzaju przewodnika po świecie polityki, gospodarki, kultury, w tym również książki. Prezentacja zawierała również wybrane kierunki badań związków prasy i książki oraz przedstawiła sylwetki naukowców, którzy zajmują się tą tematyką.

Autorką następnego wystąpienia była dr Magdalena Cyrklaff-Gorczyca, reprezentująca Instytut Badań Informacji i Komunikacji UMK. Prelegentka przedstawiła referat pt. *Komunikacja z osobami ze szczególnymi potrzebami w instytucjach kultury – wybrane wskazówki praktyczne*, który prezentował praktyczne rozwiązania oraz propozycje udogodnień w instytucjach kultury dla zdefiniowanych grup osób ze szczególnymi potrzebami informacyjnymi.

Preferencje pokolenia Z – audiobooki czy książki to wystąpienie mgr Magdaleny Sudol z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Prezentacja zawierała wyniki badań i analiz rynkowych dotyczących popularności audiobooków wśród pokolenia Z, ze szczególnym uwzględnieniem korzyści i wyzwań związanych z każdą z opcji. Referat omawiał ponadto problem wpływu technologii oraz zmiany kulturowej na sposób, w jakim pokolenie Z postrzega i analizuje literaturę.

Referat o tytule *Wizerunek książki i czytelnictwa w twórczości użytkowników Pixabay* wygłosiła dr Katarzyna Zielińska z Katedry Informatologii i Bibliologii UŁ. Tematem głównym wystąpienia była idea „otwartej licencji”, która sprzyja rozpowszechnianiu treści w Internecie. Badania dotyczyły użytkowników serwisu Pixabay, a ich celem była identyfikacja form estetycznych i stylizacyjnych twórczości otagowanej pojęciami „książka” oraz „czytanie”.

Drugą sesję obrad konferencyjnych zamknął referat autorstwa dr Eweliny Górki z UMCS w Lublinie pt. *„Ameryko! Ameryko!” Danuty Mostwin – obecność książki w przestrzeni medialnej*. Prelegentka ukazała sylwetkę pisarki Danuty Mostwin, kładąc nacisk na książkę wspomnianą w tytule, której nagłośnienie w mediach jest przykładem roli oraz znaczenia promowania wartości związanych z kulturą oraz tradycją w mediach.

Ostatnia sesja wystąpień konferencyjnych moderowana była przez dr hab., prof. UŁ Magdaleny Przybysz-Stawską, a otwierał ją referat pod tytułem *Wsparcie dla dostępności cyfrowej w systemach zarządzania treścią o otwartym kodzie źródłowym – przegląd rozwiązań* autorstwa dr. Mariusza Jarockiego z Instytutu

Badań Informacji i Komunikacji UMK. Wystąpienie poruszało ważną tematykę, związaną z obowiązkiem zapewnienia dostępności cyfrowej w serwisach internetowych i aplikacjach mobilnych, które są w posiadaniu podmiotów sektora publicznego. Zaprezentowane badania koncentrowały się wokół popularnych rozwiązań o otwartym kodzie źródłowym i wsparciu przezeń dostępności cyfrowej osób o specjalnych potrzebach, w szczególności w postaci szablonów i modułów dodatkowych.

Wystąpienie autorstwa dr Małgorzaty Bańkowskiej z Uniwersytetu Kaliskiego, *Człowiek trzech miast. Włodzimierz Pietrzak (1913–1944) w świetle materiałów archiwalnych i bibliotecznych*, dotyczyło pisarza i poety dwudziestolecia międzywojennego Włodzimierza Pietrzaka. Autorka zaprezentowała materiały archiwalno-biblioteczne dotyczące życia pisarza, a prezentację wzbogacił przegląd niepublikowanych materiałów ikonograficznych.

Wystąpienia z tak licznie reprezentowanego Instytutu Badań Informacji i Komunikacji UMK uzupełnił referat mgr. Krzysztofa Wienieckiego, poruszającego zagadnienie archiwizacji Internetu. W wystąpieniu pt. *Inicjatywy archiwizacji Internetu w Europie – przegląd i ocena benchmarkingowa wybranych serwisów WWW*, autor zaprezentował wyniki badania benchmarkingowego stron internetowych europejskich inicjatyw archiwizacji Webu w świetle ukazania ich mocnych i słabych stron. Wytypowane cechy treściowe oraz funkcjonalne stanowiły wytyczne, na które warto zwrócić uwagę podczas tworzenia polskiej inicjatywy archiwizacji Internetu. Po tej sesji – część konferencji, związana z wystąpieniami prelegentów została oficjalnie zamknięta.

Zgodnie z programem konferencji, po wszystkich wystąpieniach rozpoczęły się warsztaty praktyczne dla bibliotekarzy *Narzędzia cyfrowe w pracy bibliotekarza – administratora serwisów społecznościowych*, koordynowane przez dr Monikę Wachowicz. Równoległe odbyło się zebranie sekcji Kultura Książki i Informacji Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, podczas której podsumowano oraz omówiono wystąpienia konferencyjne, jak również zaplanowano dalszą aktywność Sekcji. Spotkaniu przewodniczyła dr hab., prof. UŁ Mariola Antczak.